

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. A. Braga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

Î N C H E I E R E

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de SRL "Vistarcom", reprezentată de avocatul Cotruță Sergiu și de SRL "Iteco Corp", reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL "Iteco Corp" împotriva SRL "Vistarcom" cu privire la încasarea sumelor pentru neexecutarea contractului,

și acțiunea reconvențională înaintată de SRL "Vistarcom" împotriva SRL "Iteco Corp" cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de SRL "Iteco Corp", casată hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) în partea admiterii acțiunii reconvenționale și în această parte fiind emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea reconvențională a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 26 martie 2018, SRL "Iteco Corp" a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL "Vistarcom", solicitând încasarea penalității în mărime de 375 de Euro pentru 2 zile de reținere a camionului, totodată încasarea sumei de 1 900 de dolari SUA ca urmare a neexecutării contractului, a cheltuielilor de judecată în sumă de 1172,5 de lei cu titlu de taxă de stat și 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea acțiunii a invocat că, la 23 februarie 2018, SRL "Vistarcom" a comandat servicii de transport internațional de mărfuri. Conform contractului încheiat în aceeași dată, clientul a solicitat transportarea mărfii (pește congelat) cu o greutate de până la 21,75 tone din Lituania în Republica Moldova. Conform ofertei acceptate, prețul de 1 900 de dolari SUA urma să fie achitat în maxim 14 zile după transmiterea copiilor documentelor (factură, CMR, altele). Astfel, la 26 februarie 2018, conform obligațiilor stabilite, a fost asigurată prezentarea mijlocului de transport pentru încărcare, încărcarea s-a efectuat în portul Smelte, Klaipeda, Lituania.

Conform aceluiași contract, transportarea urma să fie efectuată cu camionul

de marca Mercedes-Benz cu nr. de înmatriculare AK42SS-7/A65S7A-7, astfel transportatorul SRL "Iteco Corp" a dispus cântărirea mărfii, care conform actelor de însoțire urmau să fie încărcate 21 750 kg (circa 21,75 tone), însă în urma procesului de cântărire efectuat de KETONAS, s-a stabilit contrariul actelor de însoțire, astfel încât greutatea mărfii încărcate constituia 22 750 kg (circa 22, 75 tone). Masa proprie regulamentară a automobilului este de 18 150 kg, iar împreună cu greutatea mărfii, formează rezultatul de 40 900 kg, coeficient inadmisibil pentru circulația internațională.

Astfel, SRL "Iteco Corp" s-a adresat către SRL "Vistarcom" în vederea reducerii cantității mărfii până la greutatea normativă, fapt refuzat de către ultima, în aceste circumstanțe SRL "Iteco Corp" a reziliat contractul de transport în temeiul art.737 al Codului civil. În final, s-a cerut descărcarea mărfii, cu rezervarea dreptului de a pretinde penalitatea contractuală.

Totuși, la 02 martie 2018, în urma unei cântăriri repetate efectuată de un expert independent din zona portuară S. Palionab, s-a stabilit o greutate a încărcăturii de 22 215,5 kg, ceea ce presupune un surplus de 465,5 kg, totodată greutatea totală a mijlocului de transport fără a se lua în calcul marfa însoțită, este de 18 760 kg fiind confirmate aceleași date din pașaportul tehnic, adică 18 150 kg plus greutatea combustibilului din rezervor.

Reclamanta a invocat că, deși au fost efectuate acțiuni în vederea soluționării extra-judiciare a litigiului, acestea nu au dus la un rezultat pozitiv.

În această ordine reclamanta SRL "Iteco Corp" a pretins clauza penală în mărime de 100 % din prețul contractului, inclusă expres în contract și care operează în caz de neîncărcare a automobilului sau întârziere cu mai mult de 72 ore. Totodată, a pretins și clauza penală contractuală în sumă totală de 375 de Euro pentru reținerea în termen de 3 zile (28 februarie 2018, 01 martie 2018, 02 martie 2018) a mijlocului de transport, luându-se în considerare că în contract este prevăzut clauza penală în sumă de 125 de Euro pentru fiecare zi de reținere a autocamionului - frigider pe teritoriul statelor străine.

La 16 iulie 2018, SRL "Vistarcom" a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva SRL "Iteco Corp", solicitând încasarea sumei de 1 900 de dolari SUA pentru anularea neîntemeiată a comenzii de transport, a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat în sumă de 950 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică.

În motivarea acțiunii reconvenționale, suplimentar la cele menționate în referință, a fost invocat că rezilierea nu a avut loc conform prevederilor legale, astfel invocându-se art. 734 alin. (2) al Codului civil, care prevede că acordul privind rezoluțiunea contractului trebuie să fie încheiat în forma cerută pentru contract dacă din lege, contract sau uzanțe nu rezultă altfel. În acest context SRL "Vistarcom" a menționat că declarația de reziliere ca și contractul trebuia să conțină semnătura și ștampila SRL "Iteco Corp". Or, scrisoarea expediată prin e-mail conține doar numele „Alexandra”, scrisoarea nefiind semnată de părți.

Cu referire la penalitatea prevăzută în contractul părților, mărimea penalității de 100% din suma contractului adică 1 900 de dolari SUA, a menționat că aceasta urmează să fie achitată de transportator dar nu de client.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru), a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată inițială înaintată

de SRL "Iteco Corp" împotriva SRL "Vistarcom" cu privire la încasarea sumelor pentru neexecutarea contractului.

A fost admisă cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de SRL "Vistarcom" împotriva SRL "Iteco Corp" cu privire la încasarea sumei.

A fost încasat de la SRL "Iteco Corp" în beneficiul SRL "Vistarcom" suma de 1900 de dolari SUA cu titlu de penalitate pentru anularea neîntemeiată a comenzii de transport și suma de 8950 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei compuse din suma de 950 de lei - taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 8000 de lei - cheltuieli pentru asistență juridică.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut în motivarea hotărârii sale că, în conformitate cu contractul încheiat de părți, transportatorul s-a obligat să transporte pentru client o încărcătură (pește congelat) din Lituania în Republica Moldova, stabilind în acest sens o limită de 22 tone, data încărcării fiind 26 februarie 2018 ora 08:00.

Prin scrisoarea din 28 februarie 2018, transportatorul SRL "Iteco Corp" prin e-mail a adus la cunoștința clientului SRL „Vistarcom” despre necesitatea descărcării mărfii, motivul fiind că masa totală a mărfii și a autocamionului constituie 40 900 kg, ceea ce depășește maximul de 40 000 kg admisibil pentru transportul internațional de mărfuri în țările CSI și Uniunii Europene, cu anularea contractului de transport.

Prima instanță a evidențiat că, deși, transportatorul a operat rezoluțiunea contractului prin declarație, această acțiune a încălcat condițiile contractului de transport, având în vedere că potrivit contractul părților, masa totală a mărfii care făcea obiectul transportului, nu trebuia să depășească 22 tone (într-o altă unitate de măsură 22 000 kg).

În speță, nu sunt relevante argumentele SRL "Iteco Corp" care a invocat depășirea de către SRL "Vistarcom" a limitei mărfii de 21,75 tone, de vreme ce clauza cu privire la cantitate a fost prevăzută în mărime de până la 22 tone. Nu poate fi contestat, că în rezultatul adunării masei totale a transportului și a garniturii adică 18 150 kg cu masa maximă de 22 000 kg (22 tone) prevăzută în contract, rezultă suma de 40 150 kg, anume această greutate din start trebuia să fie luată în calcul de transportator la acceptarea comenzii de transport.

Având în vedere calitatea de transportator a SRL "Iteco-Corp", respectiv pe această dimensiune este considerat ca profesionist în raport cu clientul, ultima este responsabilă pentru respectarea regulilor internaționale, respectiv, clientului nu-i pot fi imputate depășirile transportatorului a greutăților admisibile pe traseele internaționale, în situația în care din start se evidențiază depășirea greutății de 40 tone prin inserarea în contract a greutății maxime de 22 tone cu luarea în considerare a greutății totale de 18 150 kg a transportului și a remorcii.

Astfel, în circumstanțele enunțate, prima instanță a ajuns la concluzia că transportatorul unilateral a rezolvit contractul având ca temei eronat – neexecutarea de către client a clauzei cu privire la greutatea mărfii, ca urmare transportatorul este ținut la plata despăgubirilor așa cum se pretinde în acțiunea civilă reconvențională.

Prin decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de SRL "Iteco Corp", casată hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru) în partea admiterii acțiunii reconvenționale și

în această parte fiind emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea reconvențională a fost respinsă.

În susținerea poziției sale instanța de apel a indicat că, soluția instanței de fond privind admiterii acțiunii reconvenționale este una incorectă, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator, or contractul de transport din 23 februarie 2018, încheiat între SRL "Iteco Corp" și SRL "Vistarcom", nu a fost executat pe motivul ambelor părți, atât SRL "Vistarcom" cât și SRL "Iteco Corp" își asumă consecințele.

La 07 februarie 2020, SRL "Vistarcom", reprezentată de avocatul Cotruță Sergiu, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a admis încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei, iar aprecierea probelor a fost făcută în mod arbitrar.

La fel, a menționat SRL "Vistarcom", reprezentată de avocatul Cotruță Sergiu, că în decizia recurată lipsește în totalitate o motivare adecvată soluției emise.

La 18 februarie 2020, SRL "Iteco Corp", reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea parțială al acesteia în partea respingerii acțiunii inițiale și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie admisă integral.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a interpretat în mod eronat legea, iar aprecierea probelor a fost făcută în mod arbitrar.

La 28 februarie 2020, SRL "Vistarcom", reprezentată de avocatul Cotruță Sergiu, a depus o referință la recursul declarat de către SRL "Iteco Corp", reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, solicitând respingerea acestuia.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de către SRL "Vistarcom", reprezentată de avocatul Cotruță Sergiu, și de SRL "Iteco Corp", reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei

curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SRL "Vistarcom", reprezentată de avocatul Cotruță Sergiu și de SRL "Iteco Corp", reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe nu pot duce la admisibilitatea recursurilor, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursurilor, fiind lipsite de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentelor cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentelor, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de către SRL "Vistarcom", reprezentată de avocatul Cotruță Sergiu și de SRL "Iteco Corp", reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursurilor ca fiind admisibile.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de SRL "Vistarcom", reprezentată de avocatul Cotruță Sergiu și de SRL "Iteco Corp", reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru